

Základní rysy moderního ošetřovatelství

1. ročník OSE

Mgr. Dagmar Maršálková

Ošetřovatelství se proměnilo z charitativní služby ve vědecký obor – už víme.....

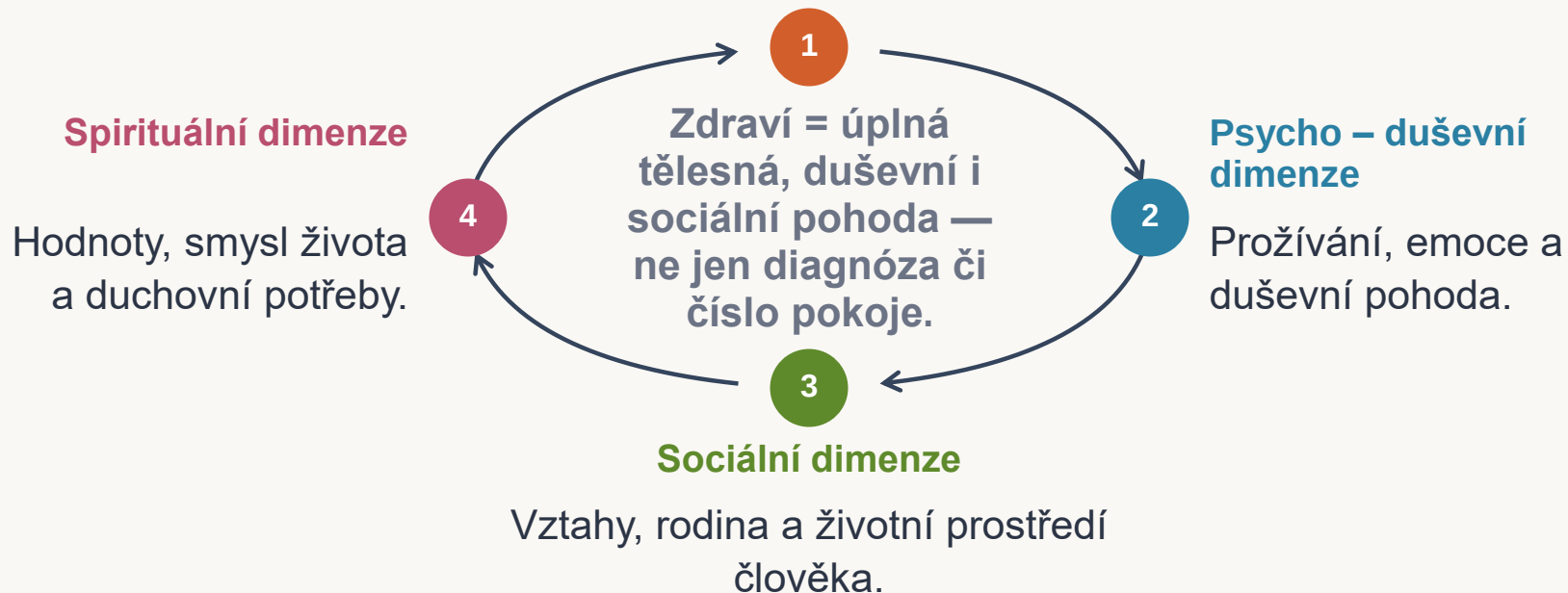
*Od péče založené na dobrovolnosti k odborné a samostatné profesi.
Plzenoviny.cz*

- Od laické pomoci k systematickému **odbornému vzdělávání**
- Vznik ucelené vědní teorie, terminologie a jednotných standardů
- Ošetřovatelství jako **autonomní profese**, nikoli pouhý pomocník lékaře

1. Holistický přístup: **člověk** jako nedělitelný

Bio – tělesná dimenze

Tělo, jeho potřeby a tělesné zdraví.

Sociální a duchovní rozměr péče

Člověk se uzdravuje v prostředí svých vztahů, hodnot a kultury.

- **Sociální potřeby:** zapojení rodiny, udržení kontaktů a adaptace na hendikep.
- **Spirituální dimenze:** respekt k víře, životním hodnotám a hledání smyslu.

Moderní péče respektuje člověka jako jedinečnou osobu — nejen jeho diagnózu.

Sociální

Rodina, kontakty, adaptace

Spirituální

Víra, hodnoty, smysl

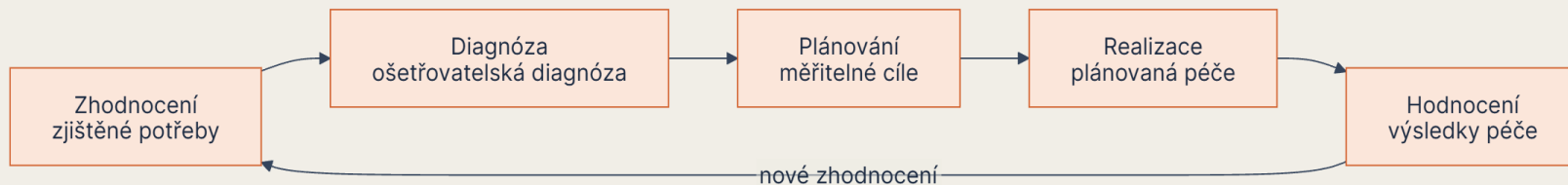
Tělesné strádání nelze oddělit od psychického stavu

- **Biologické potřeby:** sledování fyziologických funkcí, tlumení bolesti a výživa.
- **Psychické prožívání:** reakce na diagnózu, úzkost z hospitalizace a obavy.
- **Vzájemná provázanost:** emoční napětí přímo zhoršuje somatický stav.

Empatická komunikace pomáhá zmírnit napětí nemocného.
Zdraví.euro.cz

Ošetrovatelský proces: péče v pěti krocích

Cyklická metoda propojuje pět navazujících kroků: od zhodnocení potřeb přes diagnózu a plánování k realizaci a průběžnému hodnocení výsledků péče.

2. Praxe založená na důkazech: EBN

3. Etický kodex sester: prospěch a neškození

- **Non-maleficence:** kategorický příkaz především pacientovi **neublížit.**
- **Beneficence:** aktivně **konat dobro** a podporovat tělesné **blaho.**
- **Etický kodex Mezinárodní rady sester** je závazným morálním kompasem pro každodenní praxi.

*Etické principy vedou rozhodování zdravotnického pracovníka.
Etika ve zdravotnictví*

Empatie a profesionální komunikace tvoří základ

Oční kontakt, naslouchání a respekt podporují důvěru pacienta.
Zdraví.euro.cz

- **Neverbální komunikace** ovlivňuje pocit bezpečí pacienta silněji než slova.
- **Aktivní naslouchání** a srozumitelná vysvětlení **bez medicínského žargonu**.
- **Empatické vcítění** při zachování nezbytných profesních hranic.

Autonomie nemocného a ochrana soukromí

Pacient není pasivní příjemce péče: o důležitých výkonech **rozhoduje** na základě srozumitelných informací. **Práva pacientů.**

- **Informovaný souhlas** je nezbytnou podmínkou poskytnutí zdravotní péče.
- Pacient má právo výkon **odmítnout** a svobodně volit mezi možnými postupy.
- Zdravotník chrání tělesnou **intimitu** pacienta i jeho **osobní údaje**.

Respekt k autonomii a soukromí chrání důstojnost pacienta a podporuje

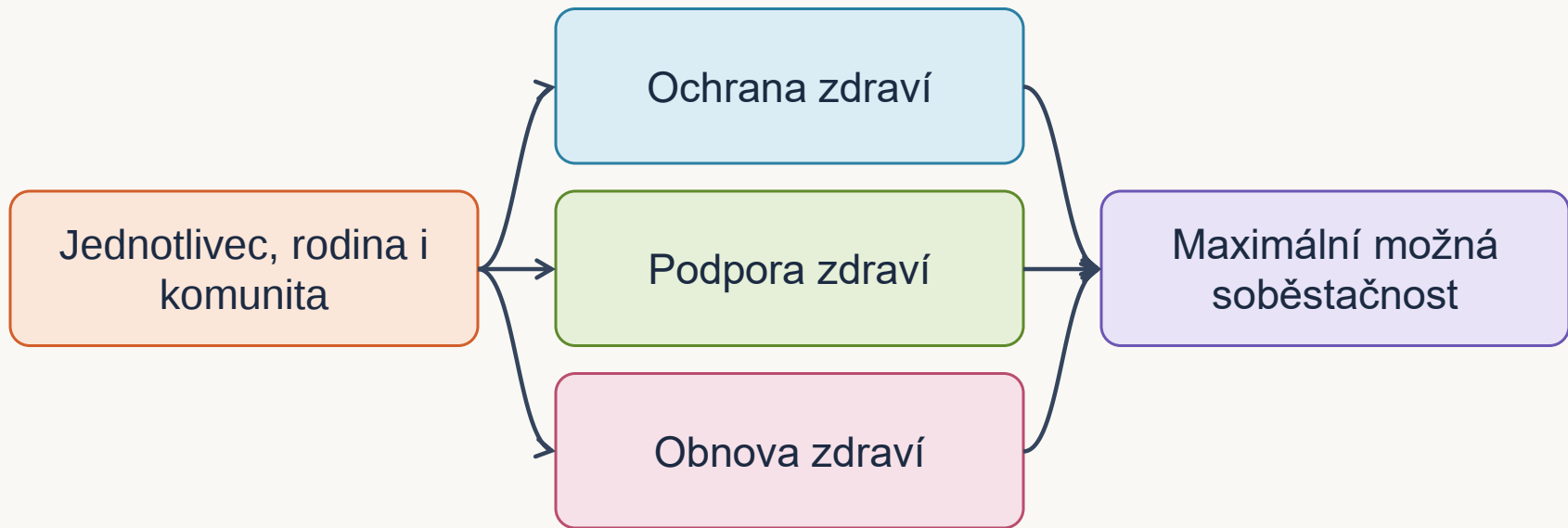
4. Edukace pacienta předchází komplikacím i

Pacient se učí, jak svou nemoc bezpečně zvládat v každodenním životě.

- Výuka **automanagementu nemoci**: pacient si osvojí například správnou aplikaci inzulínu.
- Prevence rizikových faktorů a podpora zdravého životního stylu.
- Posilování aktivní **spoluodpovědnosti nemocného** za vlastní zdravotní stav.

Dobře edukovaný pacient dokáže účinněji předcházet komplikacím a podílí se na péči o své zdraví.

Moderní ošetřovatelství: tři cíle péče

Ošetřovatelství překračuje pouhé léčení nemoci: zdraví **chrání**, **podporuje** i **obnovuje** a **směřuje** k maximální možné **soběstačnosti** pacienta.

5. Digitální technologie zvyšují přesnost a rychlost

shutterstock.com • 2732981303

*Digitální nástroje podporují bezpečné rozhodování a návaznost péče.
Shutterstock*

- **Elektronická zdravotní dokumentace** umožňuje okamžité a bezpečné sdílení informací.
- Pokročilé monitorovací systémy včas signalizují zhoršení vitálních funkcí.
- Mobilní aplikace a **telemedicína** rozšiřují možnosti domácí péče.

6. Bezpečnost pacientů: standardy a audit, regulace vzdělávání

	Oblast bezpečí	Co sjednocuje / předchází	Co sleduje a podporuje
Ošetrovatelské standardy	Závazné postupy	Sjednocují péči napříč pracovišti	Stejný bezpečný postup
Prevence rizik	Systematické předcházení	Pády, dekubity i nozokomiální nákazy	Méně poškození nemocných
Klinický audit	Pravidelná kontrola praxe	Dodržování standardů	Trvalé zvyšování bezpečí nemocných

Bezpečná péče stojí na propojení **standardů**, prevence rizik a pravidelného **klinického auditu**.

Sestra je rovnocenným partnerem týmu

Týmová spolupráce

Lékaři, sestry,
fyzioterapeuti,
nutriční specialisté
i sociální
pracovníci
spolupracují na
komplexní péči.

Jasně kompetence

Praktická sestra a
všeobecná sestra
mají jasně
vymezené
kompetence a
odpovědnost.

96/2004

Sdílené informace

Společné sdílení
informací
podporuje bezpečí
pacienta a
plynulou
koordinaci péče.

7. Celoživotní vzdělávání v ošetrovatelství

- Rychlý rozvoj medicíny vyžaduje neustálou **aktualizaci odborných znalostí** (všeobecné sestry, praktické sestry a další členové týmu).
- Specializační kurzy, semináře a certifikované programy organizuje **NCO NZO**.
 - <https://www.nconzo.cz/cs/>
- Celoživotní vzdělávání podporuje vysokou **adaptabilitu personálu** na nové přístupy a krizové situace.

*Simulační výuka umožňuje bezpečně nacvičovat nové postupy.
Zdravotnický deník*

Moderní ošetrovatelství spojuje odbornost, vědu a lidskost

Tři rysy ukazují, co dává moderní péči její smysl:

- Opírá se o **vědecké důkazy**; jejím jádrem zůstává **úcta k člověku**.
- Ošetrovatelský personál tvoří pilíř **bezpečnosti a pohody nemocného** v lůžkové péči.
- Profesní poslání propojuje vysokou **technickou zručnost** s **autentickou empatií**.

Moderní péče spojuje přesnost odborných postupů s lidským přístupem k nemocnému.

Zdroje

ČÍKOVÁ,Z. a kolektiv. Ošetřovatelství pro 1. ročník, GRADA Publishing 2025, ISBN [978-80-271-5683.2.](#)

1 [PDF] DIPLOMOVÁ PRÁCE

https://dspace.jcu.cz/bitstream/handle/20.500.14390/41395/Zajem_sester_aplikovat_holisticky_prístup_v_praxi_s_ohledem_na_soucasny_stav_ošetrovatelství.pdf?sequence=1&isAllowed=y

2 [PDF] Holistická filozofie moderního ošetrovatelství a možnosti ... - IS VŠPJ

<https://is.vspj.cz/bp/get-bp/student/40598/thema/4983>

3 [PDF] BAKALÁŘSKÁ PRÁCE - Theses

<https://theses.cz/id/rbwnn7/44870834>

4 [PDF] Ošetrovatelství 2

https://is.vszdrav.cz/el/vsz/leto2024/VSOSE21222/um/Osetrovatelství_2.pdf

5 [PDF] HOLISTICKÝ PŘÍSTUP V OŠETŘOVATELSKÉ PÉČI

<https://dspace.zcu.cz/bitstreams/4ac24c09-550a-4e39-8219-336614d53ecd/download>

6 [PDF] Ošetrovatelství založené na důkazech

<https://dwn.alza.cz/ebook/nahled/pdf/EK14654>

7 PRAXE ZALOŽENÁ NA DŮKAZECH V OŠETŘOVATELSTVÍ - LF UP

<https://mefanet.upol.cz/clanky.php?aid=27>

8 Ošetrovatelství založené na důkazech: Evidence Based Nursing ...

<https://books.google.com/books?vid=ISBN9788024753454>